

สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
Teacher Competency of Graduate Diploma in Teaching
Profession Program North Eastern University

แสงดาว คงนางวัง¹

Sangdown Kongnawung¹

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ¹

Northeastern University¹

Email : sangdownkk60@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test(One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมาคือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และด้านการทำงานเป็นทีม ด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สมรรถนะ; ครู; นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

* Received October 21, 2021; Revised November 22, 2021; Accepted November 24, 2021

ABSTRACT

The objectives of the research article were to study and compare the competency of teacher of the students in Graduate Diploma in Teaching Profession Program. The sample were 123 students of Graduate Diploma in Teaching Profession Program. The instruments were collected by five ration scale questionnaires with the reliability at 0.97. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and F-test(One-way ANOVA).

The results revealed that: 1. The core competency of teacher of the students in Graduate Diploma in Teaching Profession Program in overall was high level. The competency with the highest average scores was individual development. The competency with the lowest average scores was teacher's ethics and integrity. 2. The comparative of the competency of teacher of the students in Graduate Diploma in Teaching Profession Program the sample with different sex was not found different in overall aspect.

Keywords : Competency; Teacher; Graduate Diploma in Teaching Profession Program

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกลไกที่ใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในสังคม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้ จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สภาพความเป็นอยู่ของสังคมใดๆ เป็นภาพสะท้อนให้เห็นความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสังคมนั้นๆ ด้วยสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีปัญหาหลายประการ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียมกันในการได้รับสิ่งที่มีประโยชน์ การเอาัดเอาเปรียบ การทุจริต การเชื่อถือโง่เขลาหรือวัตถุดิบต่างๆ อย่างไรเหตุผล ประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ เหล่านี้มีกล่าวโทษว่าระบบการศึกษาเป็นต้นเหตุ ถึงขั้นกล่าวว่าการศึกษาไทยมีสภาพถึงขั้นวิกฤตต้องเร่งรีบแก้ไขโดยด่วน (นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์, 2556)

การศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาในสภาพการณ์ทางการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา พบว่า การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูยังเป็นเรื่องที่ต้องมีการพัฒนาค่อนข้างมาก กล่าวกันว่าการพัฒนาครูนั้น นอกจากจะพิจารณาบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงแล้ว จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้วย สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมาประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านการพัฒนาครูบางประการจากผลการศึกษาวิจัยที่ยืนยันว่าการพัฒนาครูยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครู และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่าการพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะจัดโครงการพัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังซับซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง พบว่า ส่วนใหญ่หน่วยงานกลางเป็นผู้จัด วิธีการส่วนใหญ่ใช้การอบรม บรรยายประชุมกลุ่มย่อยและสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ อีกทั้งมีผู้เข้าประชุมค่อนข้างมาก และที่สำคัญคือครูต้องละทิ้งการสอนเข้ามารับการอบรมจึงมีค่าใช้จ่ายสูงและไม่สามารถติดตามผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เห็นผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้ตรงประเด็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

ครูมีความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนระบบการศึกษา ครูจึงต้องเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาบนแนวคิดที่ว่า ถ้าต้องการนักเรียนแบบใด ครูและวิธีการจัดการเรียนการสอนต้องมีพฤติกรรมเช่นนั้น ถ้าเราสามารถที่จะปฏิรูประบบครู และบุคลากรทางการศึกษาสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ของครู ย่อมหมายถึง ผลสำเร็จของการศึกษา (Rigelman&Ruben, 2012) ดังจะเห็นได้จากการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ให้ความสำคัญที่การพัฒนาครู โดยได้กำหนดการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษาไว้ว่าให้มีการดำเนินการพัฒนาครูและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง พัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด ออกแบบระบบและรูปแบบการพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาประเทศ โดยครูทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อประกันคุณภาพมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพครูและระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา พัฒนาระบบการพัฒนาวิชาชีพของครูในสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ Professional learning community (PLC) เพื่อให้ครูเกิดสังคมนการเรียนรู้ในการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างสังคมครูที่เข้มแข็งในการพัฒนาตนเองและนักเรียน ให้เต็มศักยภาพตลอดจนพัฒนาครูสู่การเป็นครูแกนนำ (Master teacher) และครูมืออาชีพ (Professional teacher) ที่สะท้อนทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของวิชาชีพครู(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

มาตรการและแนวทางของการยกระดับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของวิชาชีพแห่งความเป็นครู จึงถูกกำหนดขึ้นในหลากหลายกลยุทธ์ เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดสมรรถนะเชิงวิชาชีพในระดับต่างๆ จะเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนาศาสตร์แห่งความเป็นครูให้บรรลุผลสอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวไปในสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี (พศิน แดงจวง, 2554)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นครูต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล และคุณภาพของผู้เรียน หากครูมีสมรรถนะความเป็นครูแล้วจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาได้ จากสภาพปัจจุบันและแนวคิดดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 ได้ทราบผลเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ

3.3 ได้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษาที่ 2564 จำนวน 180 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 123 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเรื่องสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะความเป็นครูใน 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อคำถาม ได้แก่ ด้านที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 2 การบริการที่ดี ด้านที่ 3 การพัฒนาตนเอง ด้านที่ 4 การทำงานเป็นทีม ด้านที่ 5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลวิเคราะห์สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมรรถนะความเป็นครู	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	อันดับที่
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	3.81	0.71	มาก	2
ด้านการบริการที่ดี	3.67	0.79	มาก	4
ด้านการพัฒนาตนเอง	3.87	0.72	มาก	1
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.71	0.79	มาก	3
ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	3.55	0.88	มาก	5
รวม	3.72	0.78	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นระดับมาก ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 3.87$, S.D.= 0.72) รองลงมา คือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.71) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 3.71$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ ด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.55$, S.D.= 0.88)

5.2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นระดับมาก ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ ด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความตระหนักในความเป็นครู ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ การให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สอดคล้องกับ สุธี บุรณะแพทย์ (2557) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ญัฐธิญา กับปุลาวลัย (2562) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณครู ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีมด้านการพัฒนาตนเอง และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับ พวงจินดา แคนพิมาย (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาตนเอง สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริการที่ดี

6.1.1 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นผู้ครุได้มีการนำเอาเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาพัฒนาตนเอง มีการเข้าร่วมการประชุม อบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานอื่นและสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์แก่ผู้ร่วมงานมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ สอดคล้องกับ วินัย นาคำ (2560) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพการบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการพัฒนา ตนเอง ตามลำดับ และสอดคล้องกับอริสา นพคุณ (2561) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวมมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.53$, S.D.=0.46) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.46) และ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.47) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูที่สร้างขึ้น มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการพัฒนา และการวัดผลและประเมินผล โดยมีผลการประเมินด้านความถูกต้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D.=0.42, $\bar{x} = 4.20$, S.D.=0.40) ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D.=0.25, $\bar{x} = 4.46$, S.D.=0.27) เช่นกัน และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูที่สำคัญ คือ การสนับสนุนครูให้ได้รับการพัฒนาตนเองด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาจนเกิดการเรียนรู้ที่ สามารถนำมาใช้ได้อย่างแท้จริง

6.1.2 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความตระหนักในความเป็นครูปฏิบัติตนได้เหมาะสมมีความกระตือรือร้น มีความ รับผิดชอบในการสอนและปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ประกอบกับ

ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นสนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมมุ่งงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ทั้งเรื่องสวัสดิการ วัสดุอุปกรณ์ ครูมีความจริงใจต่อกัน และภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเอง สอดคล้องกับ ปารีชาติ สันติเลวรงค์ (2556) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับ วิไลวรรณ มาลัย (2561) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

6.1.3 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนมีความสามัคคีกัน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดการ ทำงานที่มีประสิทธิภาพมีทักษะในการทำงานเป็นทีมมีการแลกเปลี่ยน รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ การทำงานภายในทีม และร่วมมือร่วมใจกันในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดในสถานศึกษา และมีการแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการการทำงานกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ สุธิ บุรณะแพทย์ (2557) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดย ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติในระดับมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริการที่ดี และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับ ศรุตตา แวสุวรรณ์ (2564) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมากใน 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ 2)ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน 3)ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู 4)ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีคุณวุฒิ การศึกษาประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.1.4 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการที่ดี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความรับผิดชอบต่อนักที่ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายผู้บริหารจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่ดีและมีการมอบหมายงานตรงตามความสามารถที่เหมาะสมชัดเจน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ครูมีภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตนเอง ส่งผลให้สมรรถนะหลักของครูด้านการบริการที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศหาก นุ้ยไสะ (2556) ที่ได้วิจัยศึกษาสมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลโดยภาพรวมทั้งสองสมรรถนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะหลักโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย นาคำ (2560) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพการบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

6.1.5 สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สมรรถนะในด้านจริยธรรมมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาข้าราชการเพื่อยกระดับคุณภาพและคุณธรรม เนื่องจากระบบราชการจำเป็นต้องอาศัยต่อการพัฒนาข้าราชการเพื่อยกระดับคุณภาพและคุณธรรม และเกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติราชการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย นาคำ (2560) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเอง ตามลำดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ มาลัย (2561) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครู อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับ คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

6.2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพรู จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดีแก่ผู้เรียนผู้ปกครอง ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการทำงานเป็นทีม มีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ประกอบกับครูมีภาวะผู้นำครู มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ ปริชาติ โพธิ์ใบงาม (2558) วิจัยเรื่อง สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียนของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่าผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียนของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ ปรากฏผล ดังนี้ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียนของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัด นนทบุรี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพัชร หินแก้ว (2555) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อิศหาภ นุ้ยเส๊ะ (2556) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ตามทัศนะของครูอิสลามศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกันพบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สถานศึกษา ควรพิจารณาและนำสมรรถนะวิชาชีพครู ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และแบบประเมิน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อวางแผนกำกับ ติดตาม และประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7.1.2 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม การเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกับหน่วยงานภายนอก มีทักษะชีวิตและการทำงาน และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความมุ่งมั่นในการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณภาพ มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของตนเองและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นและต่อเนื่อง

7.2.2 ด้านบริการที่ดี สถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และควรศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

7.2.3 ด้านการพัฒนาตนเอง สถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกเพื่อพัฒนาตนเอง ยินดีรับฟังข้อเสนอแนะ คำแนะนำ คำปรึกษา รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์วิชาชีพแก่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.4 ด้านการทำงานเป็นทีม สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความ สัมผัสกัน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีการ แลกเปลี่ยน รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์การทำงานในทีม และร่วมมือกันสร้างวัฒนธรรมการ ทำงานเป็นทีมให้เกิดในสถานศึกษา มีภาวะผู้นำและผู้ตามในการการทำงานกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

7.2.5 ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู สถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ พัฒนางานเป็นที่ยอมรับ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อนำรูปแบบมาพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และสามารถนำมาพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บรรณานุกรม

- กมลพัชร หินแก้ว. (2555). สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นวลจิตต์ เขาวงศ์พิงศ์. (2559). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์สำหรับครูวิชาเอกวิทยาศาสตร์. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9(3). 1005-1014.
- ปาริชาติ สันติเลขวงษ์. (2556). การศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พศิน แดงจวง(2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมลพับลิชชิ่ง.
- วินัย นาคำ. (2560). สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรุตตา แววสุวรรณ. (2564). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *Journal of RoiKaensarn Academi*. 6(4). 176-189.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุธี บุรณะแพทย์. (2557). สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

อริสา นพคุณ. (2561). การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา. *NRRU Community Research Journal*. 12(3). 232-244.

อิสหาก นุ้ยไธยะ. (2556). สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสตูล. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ
การจัดการการศึกษาอิสลาม*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Rigelman, N.M.; & Ruben, B. (2012). Creating Foundations for collaboration in schools:
Utilizing professional learning communities to support teacher. *Teaching and
Teacher Education*. 28(2012). 979-989.